

TÜRKİYE MÜTEAHHİTLER BİRLİĞİ

ÜLKE BİLGİ NOTLARI

EL SALVADOR CUMHURİYETİ

EL SALVADOR CUMHURİYETİ

I - ÜLKE KİMLİK KARTI

RESMİ ADI	EL SALVADOR CUMHURİYETİ
KONUŞULAN DİLLER	İSPANYOLCA (Resmi Dil), NAWAT
PARA BİRİMİ	ABD Doları
BAŞKENTİ	SAN SALVADOR
YÖNETİM BİÇİMİ	CUMHURİYET
YÜZÖLÇÜMÜ (km²)	21,041
NÜFUS (kişi) (2018*)	6,187,271
TÜRKİYE İLE SAAT FARKI	-9
ULUSLARARASI TELEFON KODU	+503
GSYH (milyon \$) (2019*)	26.989
GSYH BÜYÜME ORANI (%) (2019*)	2,5
ENFLASYON ORANI (TÜFE) (%) (2017*)	1

Kaynak: T.C. Ticaret Bakanlığı ve CIA World Fact Book

** Tahmini*

GENEL BİLGİLER

Coğrafi Konum

Orta Amerika'nın en küçük ülkesi olan El Salvador kuzey ve doğusunda Honduras, batısında ise Guatemala ile komşudur. Pasifik okyanusunda 307 km sahil şeridi bulunan ülke bulunduğu bölgede Karayip Denizi'ne kıyısı olmayan tek ülkedir. Canlı sismik aktivite sebebiyle yanardağlar diyarı olarak bilinen ülke, dar sahil şeridi ve ortasında yüksek düzlükleri ile dağlık bir araziye sahiptir. Ülkenin batısında bulunan Santa Ana ve doğusunda bulunan San Miguel yanardağları aktiftir.

Ülke yağışlı ve kuru mevsimleri olan tropikal bir iklime sahiptir. Yıl boyunca genellikle 15-30 derece aralığında seyreden sıcaklık değerleri mevsimsel olarak çok fark etmemekle birlikte daha çok yüksekliğe bağlı olarak değişir. Pasifik kıyıları genellikle sıcaktır. Orta plato ve dağlık bölgelerde ılıman bir iklim hakimdir. Mayıs-Ekim arası yağışlı dönemdir. Kasım-Nisan arasında yaz mevsimi hakimdir. Bu dönemde çok yüksek bölgeler dışında kalan yerlerde sıcak ve kuru bir hava hüküm sürer.

Siyasi ve İdari Yapı

El Salvador 84 üyeli tek meclisli bir parlamento ve bir başkan tarafından idare edilen demokratik bir cumhuriyettir. Başkan 5 yılda bir genel seçimle mutlak çoğunluk ilkesine göre seçilir. İlk seferde oyların en az %50'sini alan bir aday olmazsa ikinci bir oylama yapılır. Parlamento üyeleri üye oldukları siyasi partilerin ülkeyi teşkil eden 14 vilayetten aldıkları oy sayısına göre belirlenir ve 3 yıl görevde kalır. Son parlamento seçimleri Mart 2015'te, başkanlık seçimi ise Mart 2014'te yapılmıştır.

El Salvador uzun yıllar askeri yönetimle idare edilmiştir. 1980'de patlak veren iç savaş sonrası Birleşmiş Milletler'in desteğiyle 1992'de imzalanan bir Barış Anlaşması ile demokratik yönetime geçmiş ve 1994'te ilk çok partili seçimini gerçekleştirmiştir. El Salvador'da yargının bağımsızlığı ilkesi benimsenmektedir. Bağımsız bir yüksek mahkeme mevcuttur.

Nüfus ve İşgücü Yapısı

2015 yılında 6,1 milyon olarak tahmin edilen El Salvador'un nüfusunun %66,7'si şehirlerde yaşamaktadır. Genç nüfusun ağırlıklı olduğu demografik bir profile sahip olan ülkede yaş ortalaması 26,1'dir. Nüfusun %27,3'ü 15 yaşın altında, %7'si ise 65 yaş ve üzeridir. Genç nüfus sebebiyle 2,8 milyonluk işgücünde de ilerleyen yıllarda ekonomik büyümeye katkı sağlayacak ölçüde büyüme öngörülmektedir.

Doğal Kaynaklar ve Çevre

El Salvador'un kıyı düzlükleri ve yüksek volkanik arazilerden oluşan coğrafyası üzerinde birçok alan zirai faaliyetler için uygundur. Ülkede en iyi tarım arazileri şeker ve kahve üretimi için kullanılmaktadır. El Salvador aynı zamanda Latin Amerika'daki en yüksek yağış oranına sahip ülkelerden biridir. Ancak ormanların tahrip edilmesi ve erozyon gibi çevre sorunları ciddi düzeydedir. Erozyon sebebiyle biriken maddelerin barajları doldurması ülkenin hidroelektrik santrallerinin üretim kapasitesini de olumsuz etkilemektedir. Tatlı su kaynakları çok olmakla birlikte ırmakların çoğunda sinai ve organik atıklar sebebiyle kirlilik yüksektir. Bu durum kaynakların birçoğunun içme suyu amaçlı kullanılmasına engel olmaktadır.

Ekonomik Yapı

Orta Amerika'nın yüzölçümü bakımından en küçük ülkesi olan El Salvador, bölgenin 4. büyük ekonomisidir. Gıda işleme, petrol, kimya, gübre, tekstil, mobilya, hafif metaller sanayii gelişmiş olan El Salvador'un başlıca tarım ürünleri ise; kahve, şeker, mısır, pirinç, fasulye, yağlı tohumlar, pamuk ve sorgumdur. Ülkenin ekonomik olarak aktif nüfusunun beşte biri ABD'de yaşamaktadır. Dolayısıyla, yurt dışında çalışan işçi gelirleri ülkenin en önemli döviz (ve özel tüketim harcamaları) kaynağıdır.

Ekonomi Politikaları

2001 yılında uygulanmaya başlayan Dolarizasyon politikası ile birlikte El Salvador Kolonu yerine Amerikan Doları'nın kullanılmaya başlaması sonucu El Salvador Merkez Bankası'nın para politikaları üzerindeki etkisi oldukça sınırlıdır. Faiz oranları ve para arzı, çoğu yabancı olan ticari bankalar tarafından belirlenmektedir. %6 civarındaki faiz oranlarının 2016-18 döneminde OECD'nin sıkı para politikaları sebebiyle biraz daha yükselmesi beklenmektedir. Özel sektör kredi imkanları ise değişken küresel şartlar ve bankaların temkinli kredi kullandırma politikaları nedeniyle istenen hızda büyüyememektedir. Hükümetin özellikle küçük ve orta büyüklükteki işletmelere kredi teminini teşvik etmesi ile kredi arzının bir miktar genişleyebileceği düşünülmektedir.

El Salvador'da 1990'lar ve 2000'li yıllar boyunca parasal istikrar, ticaretin serbestleşmesi ve yabancı yatırımın artırılması hedeflerine dayalı bir ekonomi politikası izlenmiştir. 2001 yılında yaşanan deprem, 1998 ve 2005 yıllarında yaşanan kasırga felaketleri sonrasındaki yeniden yapılanma çalışmaları sırasında da mali disipline bağlı kalınmıştır. Son yıllarda ise telekomünikasyon, elektrik dağıtımı, emeklilik fonları ve bankacılık gibi alanlarda özelleştirmeye gidilmiştir.

Eylül 2015'te dış pazarlarda rekabetçiliğin ve üretimin artırılması amacıyla MCC (*Millennium Challenge Corporation*) ile 5 yıllık ve 277 milyon dolarlık ikinci bir kredi anlaşması imzalanmıştır. Ayrıca vergi gelirlerinin artırılması için yapılan düzenlemelerle kamu borçlarının GSYİH'ye oranının %30'a düşürülmesi amaçlanmaktadır. Elektrik, su ve ulaştırma sisteminde yapılan reformların etkisiyle artan tasarrufların ise, yoksullukla mücadele ve sosyal şartların iyileştirilmesinde kullanılması planlanmaktadır.

Ekonomik Performans

Son yıllarda ABD, Şili, Dominik Cumhuriyeti, Tayvan, Meksika, Panama ve Kolombiya gibi ülkelerle imzalanan Serbest Ticaret Anlaşmaları ile ihraç pazarlarını çeşitlendirme çabalarına rağmen ABD ekonomisine olan bağımlılık kıramamıştır. Tekstil, hazır giyim ve gıda işleme sektörleri bu politikadan fayda gören başlıca sektörlerdir. 2001 yılından itibaren uygulanan Dolarizasyon politikası sonucunda daha da derinleşen global ekonomiye bağımlılık, ülkenin 2008 yılında patlak veren küresel krizden önemli ölçüde etkilenmesine sebep olmuş ve 2009 yılında ekonomi küçülmüştür. Bu dönemde cari açık ve dış borç yükselmiş; yurt dışından (özellikle

ABD'den) gelen işçi dövizlerinin azalması da olumsuz etki yapmıştır. Nitekim El Salvador nüfusunun beşte biri geçimini ABD'de yaşayan 2 milyon El Salvadorlu'nun ailelerine gönderdiği işçi gelirleri ile sağlamaktadır. 2010 yılından itibaren ise ülke ekonomisinin toparlanarak büyüme trendine girdiği görülmektedir.

Yatırım ortamına ilişkin üretim ve rekabetçilik sorunları, bölge ortalamasının altında gerçekleşen yurt içi yatırımlar, 2011 yılından bu yana uygulanan mali konsolidasyon tedbirleri, dış ticaret açığı, dış borç ve olumsuz hava koşulları ekonomik büyümeyi baskılayan faktörlerdir. 2014 yılında %2 düzeyinde gerçekleşen ekonomik büyüme için 2015 ve 2016 tahminleri %2,5 düzeyindedir. Kamu ve özel sektör yatırım projelerinin gerçeğe dönüşmesi, ABD ekonomisindeki olumlu seyrin ve petrol fiyatlarındaki düşüşün devam etmesi sayesinde ekonomik büyümenin beklenenin üzerinde gerçekleşmesi de muhtemeldir. Dolarizasyon, düşük özel tüketim ve kamu harcamaları sayesinde yıllardır düşük seyreden enflasyon 2016 yılında %1,7 oranında gerçekleşmesi beklenmektedir. İşsizlik oranı %5,5 seviyesinde olup, kayıt dışılık oranının %60 düzeyinde olduğu ve kentli çalışanların %28'inin yarı zamanlı çalıştığı veya asgari ücretin altında kazandığı tahmin edilmektedir. Kişi başı gelir düzeyi, diğer bölge ülkelerinin gerisindedir. Dış borçlar ise, 2015 yılında ülke milli gelirinin %60'ını oluşturmuştur.

Ekonomide Geleceğe Yönelik Beklentiler

2015 yılında %2,4 büyüdüğü tahmin edilen El Salvador ekonomisinin üretim ve yatırımların kısıtlılığı sebebiyle 2016-20 döneminde de benzer oranda bir büyüme kaydedeceği öngörülmektedir. ABD ile imzalanan Dominik Cumhuriyeti-Orta Amerika Serbest Ticaret Anlaşması (DR-CAFTA) ve AB ile imzalanan Ortaklık Anlaşması ihracat odaklı imalat kapasitesi destekleyen unsurlar olmaya devam edecektir. ABD ekonomisindeki iyileşme ve düşük seyreden petrol fiyatları, üretim maliyetlerin düşmesini ve iç talebin yükselmesini sağlarken; bütçe kısıtı ve yurt dışı işçi gelirlerinin azalması ile ekonomik büyüme tahminlerin gerisinde de kalabilecektir.

GSYİH'nin %10'unu sağlayan tarım sektörü, kuraklık ve zirai hastalıkların tehdidi altındadır. Ticaret, ulaştırma ve iletişim sektörlerindeki büyüme için en büyük tehdit ise güvenlik koşullarıdır. İmalat sektörünün önemli bir kısmını oluşturan "maquila" (yeniden ihracat amaçlı montaj) sanayi maliyet artışlarından etkilenebilecekken, inşaat sektörü altyapı projelerinin askıya alınması ile zayıf kalacaktır. El Salvador'un komşuları ile rekabette en büyük avantajı olan işçi maliyetleri özellikle tekstil sektöründe yine düşük seyredecektir. AB ve Güney Amerika ülkeleri ile ticaretin ise ticaret açığının kapatılması için artırılması beklenmektedir.

Doğrudan Yabancı Yatırımların Görünümü

- Ekonomik Serbestlik Endeksine göre dünyada 178 ülke içinde 63. sırada (Hong Kong 1. sırada, Türkiye 79. sırada), Latin Amerika'da 13. sırada (Şili 1. sırada) (2016 Index of Economic Freedom- Heritage Foundation&Wall Street Journal).
- İş yapma kolaylığı açısından dünyada 189 ülke içinde 86. sırada (Singapur 1. sırada, Türkiye 55. sırada), Latin Amerika ülkeleri içinde ise 11. sırada (Dünya Bankası - Doing Business 2016).

- Rekabetçilik düzeyi açısından dünyada 140 ülke içinde 95. sırada (İsviçre 1. sırada, Türkiye 51. sırada) Latin Amerika'da 14. sırada (Şili 1. sırada) (Dünya Ekonomik Forumu - Küresel Rekabet Raporu, 2015-16).

Ülkede jeotermal enerji kaynaklarının kullanımı, uluslararası havalimanının geliştirilmesi ve yeni karayollarının inşası gibi altyapı çalışmalarının yanı sıra sanayi ve turizm alanlarında yabancı yatırıma ihtiyaç duyulmaktadır. Hükümet bu çalışmaları doğrudan özelleştirme faaliyetleri yerine kamu özel ortaklığı projeleri ile yürütmeyi planlamaktadır. Son yıllarda imzalanan Serbest Ticaret Anlaşmaları, ekonomik entegrasyonlar ve ülkedeki genç işgücü göz önüne alındığında, ilerleyen yıllarda DYY akışının artması beklenmektedir.

Hizmetler, ulaştırma ve toprak sahipliğinde yabancı yatırıma kısıtlama getirilmiştir. Vergi sisteminin daha verimli hale getirilmesi amacıyla yapılan vergi reformları ile vergi tabanı genişletilerek yeni araçlardan ve faiz gelirlerinden vergi alınmaya başlanmıştır. Bunun haricinde yatırım ortamının iyileştirilmesi, kayıt dışı uygulamaların önüne geçilmesi ve şeffaflığın artırılmasına yönelik de birtakım önlemler alınmıştır. Elektrik üretimi, telekomünikasyon ve emeklilik fonlarında özelleştirmeye gidilmiş, ekonomik reformlar sayesinde kamu borçları bir miktar azaltılmıştır. Altyapı ve insan kaynakları eksikliği ile güvenlik sorunları yatırım ortamındaki başlıca sorunları teşkil etmektedir.

Dünya Ekonomik Forumu istatistiklerine göre El Salvador, Orta Amerika'da en düşük vergi uygulayan ülkedir ve dünyada 56. sırada yer almaktadır. Kurumlar vergisi 150.000 Dolar'ın üstünde kalan kurumsal kazançlar üzerinden %30 oranında, bu değer altındaki kazançlar için ise %25 oranında uygulanmaktadır. KDV oranı 2003'ten beri %13 olarak uygulanmakta; kamu sağlığı, ev kira geliri, eğitim, şebeke suyu, toplu taşıma, emeklilik fonu, milli piyango gelirlerinden KDV alınmamaktadır. Vergiler, yatırım teşvikleri ve sektörel yatırım fırsatları hakkında detaylı bilgi, El Salvador İhracatı ve Yatırımı Geliştirme Kurumu'nun (PROESA) web sitesinde mevcuttur (www.proesa.gob.sv).

Dış Ticaret Politikası

El Salvador dış ticaretinde büyük ölçüde ABD'ye bağımlı bir ülkedir. Bununla birlikte pazar çeşitlendirme ve serbestleşme politikaları ile ticaret ortaklarının sayısını ve mevcut ortaklarla olan ticaret hacmini geliştirmeyi hedeflemektedir. Dünya Ticaret Örgütü üyesi olan ülkenin Şili, Meksika, Dominik Cumhuriyeti, Panama, Tayvan, Kolombiya, Avrupa Birliği ve Orta Amerika ülkeleri ile serbest ticaret anlaşmaları bulunmaktadır. Kanada, Peru ve Belize ile bu tür bir anlaşma imzalamaya yönelik müzakereler devam etmektedir.

El Salvador 2006 yılında Dominik Cumhuriyeti, Orta Amerika Serbest Ticaret Anlaşması'nı (DR-CAFTA) onaylayan ilk ülke olmuştur. ABD, Kosta Rika, Guatemala, Honduras, Nikaragua, Dominik Cumhuriyeti ve El Salvador arasında imzalanan bu anlaşma sayesinde El Salvador Asya ülkelerinin artan rekabeti karşısında işlenmiş gıda, şeker, etanol ihracatının ve hazır giyim sektöründeki yatırım düzeyinin iyileştirilmesini amaçlamaktadır. Haziran 2012'de Avrupa Birliği ile de benzer bir anlaşma imzalanmıştır. Bu anlaşmayla da ABD'ye ticari bağımlılığın azaltılması, ülkenin ihracat pazarlarını çeşitlendirip artırarak cari dengenin iyileştirilmesi hedeflenmektedir. Serbest ticaret politikaları çerçevesinde Çin ve diğer Asya ülkeleri ile ilişkilerin geliştirilmesi de ülkenin önem verdiği konulardan biridir.

İthalat Rejimi

Birçok durumda El Salvador gümrükleri ithalat izin belgesi talep etmemekte olup, ithalat işlemleri için ticari fatura ve konşimento yeterlidir. Aralık 2008'den bu yana El Salvador gümrüklerine bağlı “*Tariff Online Query*” web sitesinden <http://appm.aduana.gob.sv/sacelectronico/> web adresinden belirli bir ürün için ithalat vergisi oranı, ithalat izni gerekip gerekmediği, ithalat kısıtlaması olup olmadığı ve hangi kamu kuruluşunun gereken izni verdiği gibi bilgilere ulaşılabilmektedir.

Tüm taze gıda, tarım ürünleri, canlı hayvan ithalatı için Tarım Bakanlığı'ndan ve Sağlık Bakanlığı'ndan sağlık sertifikası; temel tahılların ithalatı için Tarım Bakanlığı'ndan; süt ve süt ürünleri için Sağlık Bakanlığı'ndan ithalat izin belgesi alınması gerekmektedir. Tıbbi ürünlerin Ulusal İlaç Konseyi'ne (*Direccion Nacional de Medicamentos-DNM*) kayıt edilmesi gerekmektedir. Gıda ürünlerinde satış sertifikası da istenebilmektedir.

2011 yılında El Salvador Hükümeti ithalat ve ihracat işlemlerinin tek merkezden yürütülmesini sağlamak amacıyla Merkez Bankası (BCR) bünyesinde İthalat ve İhracat İşlem Merkezi'ni (CIEX) kurmuştur. İthalat prosedürlerine ilişkin bakanlık ve kuruluşların tümünün CIEX'te temsilcileri bulunmaktadır. Bu sistem ile ithalat işlemlerinin süresi kısaltılarak ortalama 45 dakikaya inmiştir. www.centrex.gob.sv

İthalatı Yasak Olan Mallar

El Salvador'a yüksek kalibreli belirli silahların ithalatı yasaktır. Kişisel savunma veya avcılık için kullanılan silahların ithalatı yapılabilmektedir. Ancak bunlar da polis ve Savunma Bakanlığı'nın sıkı kontrollerine tabidir. Kokain, afyon ve barbitüratlar Kamu Sağlığı Yüksek Konseyi'nin (*National Directorate of Medicines, NDM*) izni ile yalnızca tıbbi kullanıma mahsus olmak üzere ithal edilebilmekte olup, bu ürünlerin satışı da yine bu kurumun kontrolindedir. Sakinleştiriciler, sedatifler, antidepresanlar ve bazı antibiyotikler de yakın zamanda reçeteli ilaçlar listesine eklenmiştir. Kumar makineleri ve tabloları, rulet tekerlekleri vb kumar için kullanılan eşyaların ithalatı yasak olmamakla birlikte, Maliye Bakanlığı'nın ve yerel yönetimlerin iznine tabidir. Aaskeri uçak ve gemiler, askeri kullanım amaçlı gaz maskeleri, potasyum nitrat, sigara bandrolü, mali/yerel/posta pulu, nikel bozuk paralar gibi birtakım ürünlerin ithalatı “sınırlı ithalat yasası”na tabi olup, bu ürünleri yalnızca devlet ithal edebilmektedir.

İthalatı yasak veya kısıtlı olan diğer mallar şu şekilde listelenmektedir:

<http://appm.aduana.gob.sv/sacelectronico/GUIL/PermisosInstituciones.aspx>

- Kurulu politik, ekonomik ve sosyal düzeni tehdit edici karakteri olan kitap, kitapçık, amblem, afiş vb.
- Müstehcen içerikli kitap, kitapçık, almanak, dergi, gazete, pul fotoğraf, kart vb.
- Genel ahlaka aykırı filmler.
- Kürtaj için kullanılan ilaç ve cihazlar.
- %9'dan az morfin içeren afyon, hurda ve afyon külü ile bu ürünlerin içilmesinde kullanılan ürünler
- Bandrolsüz sigara kağıtları, beyaz ya da renkli rulo, makaralar, kitapçık ya da küçük tüpler
- Para basma makina ve cihazları
- Sahte para ve banknotlar

- Saflık derecesi 0.90'ın altında olan gümüş paralar
- Yasal kullanımda olan bozuk para ve jetonların yerine kullanılabilecek metal veya alaşım jeton/paralar
- Kahve ağaç ve (ekim için kullanılan) tohumları
- 8 yıldan daha uzun süre kullanılmış hafif taşıtlar ve ağır motorlu taşıtlar ile 15 yıldan daha uzun süre kullanılmış ağır motorlu taşıtlar

Tarifeler ve Diğer Vergiler

Türkiye gibi El Salvador'la bir serbest ticaret anlaşması olmayan ülkeler için gümrük vergi oranlarının çoğu El Salvador'un da üyesi olduğu Orta Amerika Ortak Pazarı tarafından belirlenen maksimum ortak gümrük vergisi olan %15'i geçmemektedir. Orta Amerika Ortak Pazarı üyesi olmayan ülkelere uygulanan gümrük vergileri, hammaddeler için %0-5 arasında, ara malları için %5-10 arasında, nihai ürünler için ise en yüksek %15'tir. Tekstil, tarım ürünleri, motorlu taşıtlar gibi ürünler %15-30 gümrük vergisine tabidir.

Yeni ve kullanılmış giyim eşyaları genel olarak %25 oranında, kumaşlar %20 ve daha yüksek oranlarda vergilendirilmektedir. Motorlu taşıtlar %25-30 oranında gümrük vergisine tabidir. Tarım ürünleri ithalatta en yüksek oranlarla vergilendirilen ürünlerdir. Bazı süt ürünleri, pirinç, domuz eti ve kümes hayvanlarının eti %40 gümrük vergisine tabiidir. Alkollü içecekler için %20-40 arasında değişen gümrük vergilerine ek olarak alkol içeriğine göre belirlenen tüketim vergileri ve fiyat üzerinden %8 vergi ödenmektedir. Tüm bunlara ek olarak iç piyasada satılan tüm mal ve hizmetler %13 oranında KDV'ye tabidir. Orta Amerika Ortak Pazarı tarafından 3. ülkelere uygulanan gümrük vergileri karşılaştırmalı olarak <http://www.sieca.int/site> internet sayfasında yer almaktadır.

Tarife Dışı Engeller

El Salvador'da mamul malların ithalatını etkileyen tarife dışı engel olarak nitelendirilebilecek fazla uygulama bulunmamaktadır ancak hizmetler sektöründe birtakım kısıtlamalar getirilmiştir. Pirinç ve domuz eti %40 gümrük vergisine ek olarak ithalat kotasına tabiidir. Bunlar dışında kümes hayvanları eti ve yumurta ithalatında gözetilen bazı sağlık standartları mevcuttur.

Ürün Standartları ile İlgili Uygulamalar

Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ) Ticarete Teknik Engeller Anlaşması'nı imzalayan ülkelerden biri olan El Salvador'da; zorunlu (NSO) ve zorunlu olmayan (NSR) şeklinde iki tip standart bulunmaktadır. Zorunlu standartlar; insan sağlığı, güvenlik, diğer canlıların bütünlüğü, çevrenin korunması ve ekonomik gereklilikler gibi amaçlara yönelik olarak hükümet tarafından yaratılmıştır. Zorunlu olmayan standartlar olarak ise ISO, COPANT, CODEX Alimentarius gibi kuruluşların standartları takip edilmektedir. Son zamanlarda Kolombiya ve Meksika standartlarına başvurulabilmektedir.

Standartlar Kurumu (OSN) ve Teknik Düzenlemeler Kurumu (OSARTEC) standartlarla ilgili yetkili kurumlardır. Bu iki kurum da Temmuz 2011'de kurulan Ulusal Kalite Konseyi'ne bağlıdır. El Salvador Kalite Sistemi (*Quality Salvadoran System*) de bu kurum tarafından yürütülmektedir.

DIŞ TİCARET

Dış ticaretinde yıllardır açık veren El Salvador'un ihracatı 2018 yılında % 19,4 azalarak 4,6 milyar dolar olmuştur. İthalatı ise % 3,2 artarak 10,9 milyar dolar olmuştur.

Dış Ticaret Göstergeleri (milyon dolar)

Yıl	İhracat	İthalat	Hacim	Denge
2010	4 499	8 416	12 915	-3 917
2011	5 308	9 965	15 273	-4 657
2012	5 339	10 270	15 609	-4 931
2013	5 491	10 772	16 263	-5 281
2014	5 273	10 513	15 786	-5 240
2015	5 485	10 415	15 900	- 4 930
2016	5 420	9 829	15 249	- 4 409
2017	5 760	10 593	16 353	- 4 833
2018	4 643	10 935	15 578	- 6 292

Kaynak : ITC Trademap

Sektörler

Tarım ve Hayvancılık

El Salvador'da tarım sektörü, ekonomi içindeki payı gittikçe düşüyor olsa da yaratılan katma değer ve istihdam açısından hala önemli bir yere sahiptir. GSYİH'nin %11'ini oluşturan tarım sektörü işgücünün de %17'sine istihdam sağlamaktadır. Su, toprak ve iklim koşulları tarımsal üretime son derece elverişli olmakla birlikte; verimsizlik ve üretimin düşüklüğü sektördeki en büyük sorunlardır. Şeker, pamuk ve kahve ülkenin başlıca tarım ürünleri olup, iç tüketime yönelik olarak da mısır, pirinç, susam ve tropik meyve çeşitleri üretilmektedir.

Hasatı Kasım-Mart ayları arasında yapılan ve 1988 yılında ihracat gelirlerinin yarısından fazlasının elde edildiği kahvenin ihracat gelirlerine katkısı günümüzde %5'e gerilemiştir. Kahve üreticileri deprem, kuraklık gibi doğal afetler ve düşük fiyatlardan etkilenmektedirler. Ülkede hayvancılık fazla gelişmiş değildir. Yerli üretimin yanında ağırlıklı olarak Nikaragua'dan et ithal edilmektedir. Son yıllarda balıkçılık sektörüne verilen önem de azalmış; en büyük geleneksel ihraç ürünlerinden olan karidesten elde edilen ihracat geliri önemli ölçüde düşmüştür. 2001 yılında gerçekleşen deprem felaketi sebebiyle çiftleşme alanlarının zarar görmesi ve su kirliliği gibi faktörler, avlanabilir balık sayısında ciddi düşüşe sebep olmuştur.

Sanayi

El Salvador'da sanayi üretimi GSYİH'nin yaklaşık %20'sini oluşturmakta ve işgücünün %15,5'ine istihdam sağlamaktadır. Tekstil, gıda işleme, içecek, petrol, kimya, gübre ve mobilya imaları ülkenin güçlü olduğu sektörlerdir. Ülke ihracatı genel olarak katma değeri düşük, tekstil gibi emek-yoğun sektörler ve tarım ürünlerinden oluşmaktadır.

1960'lı yıllarda Orta Amerika Ortak Pazarının (Central American Common Market, CACM) kurulmasıyla gelişmeye başlayan sektör 1980'li yıllarda iç savaş ve resesyon sebebiyle küçülmüştür. 1990'lı yıllara gelindiğinde serbest bölgelerde ihracata yönelik üretim yapan firmalardan müteşekkil "maquila" sektörünün gelişmesiyle canlanan sanayi 2000'li yıllarda artan uluslararası rekabet karşısında yeniden güç kaybetmiştir.

2006 yılında onaylanan DR-CAFTA Serbest Ticaret Anlaşması ile kabul edilen hükümler çerçevesinde anlaşma öncesi dönemden farklı olarak El Salvador, ABD ve Meksika dışındaki ülkelerden de kumaş ithal edip bu kumaşlardan üretilen eşyaları gümrük vergisine tabii tutulmaksızın ABD'ye ihraç edebilmektedir. Bu sebeple DR-CAFTA ile rekabet avantajı yakalayan "maquila" sektörü iyileşme sürecine girmiş ve gelişmeye devam etmiştir. Bu sayede tarım ürünleri gibi geleneksel ihraç ürünlerinin yerini tekstil ve hazır giyim, işlenmiş gıda, etil alkol, küçük el aletleri, mineraller gibi geleneksel olmayan ihraç ürünleri almıştır.

Madencilik

El Salvador'da madencilik sektörünün GSYİH içindeki payı %0,1'in altındadır. Ülkede çeşitli maden rezervleri olduğu düşünüldüğü halde, bunları tespit etmek için gereken yatırım yapılmamıştır. Ülkenin başlıca madenleri altın, alçıtaşı, deniz tuzu ve kireçtaşıdır.

Ulaştırma ve Telekomünikasyon

El Salvador'da ulaşım altyapısının zayıf ancak gelişiyor olduğu görülmektedir. Ülkenin karayolu ağının omurgası niteliğindeki iki ana yol olan Pasifik kıyısı boyunca uzanan Carreto Litoral ve iç bölgeleri bağlayan Pan-American Highway sık sık gerçekleşen doğal afetler sebebiyle geçen yıllarda zarar görmüş ve onarılmıştır. Kırsal ve tali yollar yağmurlu Mayıs-Ekim döneminde seller nedeniyle birçok araç için kullanılamaz hale gelmektedir. Kentsel bölgelerde trafik yoğunluğu ulaşımı zorlaştırmaktadır.

Karayolu altyapısının güçlendirilmesine yönelik otoyol inşaatlarının yanı sıra, kırsal bölgelerde ulaşım altyapısını geliştirmeye yönelik Dünya Bankası fonlarıyla çeşitli projeler yürütülmektedir. 1965 yılında kurulan Ulusal Liman ve Taşımacılık Kurulu (CEPA), Acajutla ve La Unión Limanları ile ulusal demiryolu ağı FENADESAL (Ferrocarriles Nacionales de El Salvador) ve El Salvador Uluslararası Havaalanı'nın (AIES) işletilmesinden sorumludur. Acajutla Limanı başkent San Salvador'un 85 km batısında, La Union Limanı ise ülkenin güneydoğusunda yer almaktadır. San Salvador'un 30 km güneyinde San Luis'de yer alan El Salvador Uluslararası Havalimanına, (Comalapa veya Cuscatlan Havalimanı olarak da bilinir) American Airlines, United Airlines, Delta, Spirit ve Avianca gibi havayolu şirketlerinin direkt seferleri bulunmaktadır.

Elektrik ve Telekomünikasyon Kurulu (SIGET) verilerine göre El Salvador'da yaklaşık 970 bin aktif sabit telefon hattı ve 9,4 milyon mobil telefon kullanıcısı bulunmaktadır. İnternet abonelerinin sayısı ise 309bin civarındadır. San Salvador, San Miguel ve Santa Ana gibi büyük şehirlerde internet kullanımı daha yaygındır.

Enerji

Bilinen petrol ve kömür yatakları olmadığından El Salvador'da elektrik enerjisi hidroelektrik ve jeotermal santrallerden sağlanmaktadır. El Salvador'da iki büyük jeotermal tesisi bulunmakta olup ülke jeotermal enerjide Orta Amerika'nın en büyük üreticisi ve tüketicisi konumundadır. Üretilen elektriğin %31'i hidroelektrikten, %13'ü jeo, %49'u termal (petrol) ve %7'si biyoyakıttan elde

edilmektedir. Ülkede kurulu 355 megavatlık doğal gazla dayalı elektrik üretim tesisi ile de LNG'yi enerji matrisine ekleyen El Salvador, bu açıdan da Orta Amerika'daki ilk ülkedir.

Orta Amerika ülkelerinin kendi aralarında oluşturduğu Puebla-Panama projesine de dahil olan El Salvador, proje hedefleri doğrultusunda bölgedeki elektrik şebekelerinin birleştirilmesi, maliyetlerin düşürülmesi, elektrik kesintilerinin azaltılması ve daha fazla yabancı yatırım çekilmesine destek vermektedir. Kırsal bölgelerde yaklaşık 230bin kişinin elektrik erişimi olmadan yaşadığı tahmin edilmekte, bu bölgelere elektrik iletiminin sağlanması için de çeşitli çalışmalar yürütülmektedir.

Ülkenin enerji tedariki önceden daha çok termal santrallerden sağlanırken, 1970'lerde yaşanan petrol krizi sonrasında hidroelektrik kaynakların geliştirilmesine önem verilmiştir. Elektrik üretimi ve dağıtımını konusunda 1998 ve 1999 yıllarında özelleştirmeye gidilmiş; dağıtım ve üç termal santralin işletilmesi özel firmalara devredilmiştir. Ancak özelleştirmeler sonrasında elektrik fiyatlarında azalma veya tedarik güvenliğinin iyileşmesi gibi beklenen faydalar henüz piyasada etkisini gösterebilmiş değildir.

Bankacılık ve Finans

El Salvador'da ticari banka hizmetleri 10'u özel banka ve 2'si devlet bankası olmak üzere 12 kuruluş tarafından yürütülmektedir. Hepsini özel banka olan Banco Agrícola S.A., Banco Citibank de El Salvador S.A., Banco Davivienda Salvadoreño, S.A., Scotiabank El Salvador S.A. ve Banco de América Central S.A. bankacılık sektörünün %95'ine hakimdir. Banco Hipotecario ve Banco de Fomento Agropecuario ise %4 pay ile ülkede faaliyet gösteren devlet bankalarıdır. Banco Agrícola ve Banco Citibank de El Salvador S.A. aynı zamanda Orta Amerika'nın 2. ve 3. büyük bankalarıdır. Kosta Rika dışında faaliyeti olmayan ve Kosta Rika devletine ait olan Banco Nacional de Costa Rica ise bölgenin en büyük bankasıdır.

Mevzuat gereği bankalarda yapılan tüm işlemler Amerikan doları üzerinden gerçekleştirilmektedir. Faiz oranları ve harçlar piyasa şartlarına göre belirlenir. Özel bankalar, yabancı banka şubeleri, devlet bankaları ve kredi kuruluşları da mevduat toplama yetkisine sahiptir. Bankacılık Kanunu'nun serbestliği ve yabancı bankaların varlığı sebebiyle sektör rekabete oldukça açıktır. Ülkedeki tüm finansal kurumların işleyişini düzenleyen ve denetleyen kuruluş bağımsız bir düzenleme kurulu olan Finansal Sistem Denetleme Kurulu'dur (Superintendencia del Sistema Financiera, SSF). Ülkede kambiyo denetimi uygulaması yoktur.

Ülkenin genel anlamda iyi düzenlenmiş ve şeffaf bir finansal sistemi vardır. Ancak finansal piyasalar sık ve özsermaye finansmanı yetersizdir. Birçok firma finansal gereksinimlerini bankalardan borç almak ya da borç senedi ihraç etmek yoluyla karşılamaktadır. Dolarizasyon politikası sayesinde ortadan kalkan kur riski sebebiyle faiz oranları düşük seviyelerdedir. Bununla birlikte büyük firmaların çoğu uzun vadeler ve düşük faiz oranları sebebiyle yurt dışı kaynaklara yönelmektedir. KOBİ'ler için kredi bulma güçlüğü devam etmektedir. Bu sebeple devlet bankaları ve ulusal kalkınma bankacılığı sistemi vasıtasıyla bu firmalara çeşitli kredi programları sunulmaktadır.

Turizm

Sörf yapmaya elverişli sahillerinin yanı sıra volkanlar, göller ve dağlar gibi doğal güzellikleri barındıran El Salvador; sahip olduğu Maya mirası, yıl boyu ılıman iklimi, arazi fiyatlarının uygunluğu ve uçuş trafiğinin yoğunluğu ile de turistlerin gözdesidir. Son yıllarda medikal turizmde gelişme sağlanmıştır.

DİĞER BİLGİLER

Serbest Bölgeler

El Salvador'da 16 adet serbest bölge ve bu bölgelerde çoğunluğu tekstil, çağrı merkezi, iş hizmetleri, gıda işleme, tarım, elektronik ve metalürji alanlarında faaliyet gösteren 200'den fazla işletme bulunmaktadır. El Salvador, ABD, Tayvan ve Güney Kore kökenli söz konusu işletmelerde yaklaşık 71.500 kişi çalışmaktadır.

1998 yılından beri yürürlükte olan Serbest Bölgeler Kanunu uyarınca, serbest bölgelerde faaliyette bulunmak için yerel bir ortak şartı bulunmamaktadır, hatta bazı tekstil firmaları tamamen yabancı sahiptir. Serbest bölgelerde ve bağlı alanlarda kurulu şirketler San Salvador metropoliten bölgesinde ise 15 yıl, bu bölge dışında kurulu ise 20 yıl süreyle kurumlar vergisinden ve yerel vergilerden muaf tutulmaktadır. İhracat amaçlı üretimde kullanılmak üzere ithal edilen hammadde, makine ve ekipmanlar da tüm vergi ve harçlardan muafır. Detaylı bilgi için: <http://www.proesa.gob.sv/investment/why-invest-in-el-salvador/competitive-infrastructure/item/353>

Kamu İhaleleri

DTÖ üyesi olmasına rağmen El Salvador Kamu İhale Anlaşmasını imzalamamıştır. Bazı projeler için BM Proje Hizmet Ofisine (UNOPS) başvurulmaktadır. Yabancı şirketler yerel temsilcilikleri aracılığıyla kamu ihalelerine katılabilmektedir. İhale süreçleri merkezi olarak yürütülmemekte, kamu alımlarında Bakanlıkların ya da özerk kuruluşların web sayfalarında alımlara ilişkin duyurular yayımlanmaktadır. Tüm ihale süreçlerinin takip edilebileceği bir elektronik platform bulunmamakta, ancak COMPRASAL (www.comprasal.gob.sv) sistemine kayıtlı şirketlere ihaleler ile ilgili bildirimler gönderilebilmektedir. Basılı medyadan ve elçilikler aracılığıyla da kamu ihale duyuruları takip edilebilir.

Mevzuat gereği El Salvador Hükümetince finanse edilen inşaat ve altyapı projelerinde yerli firmalar tercih edilebilmektedir. Ancak ekonomik büyüme ve kalkınma, yoksullukla mücadele, sağlık ve eğitim koşullarının iyileştirilmesi, altyapının geliştirilmesi projeleri gibi büyük çaplı projeler uluslararası kuruluşlardan temin edilen fonlarla desteklendiğinden, yabancı firmaların da dahil olabileceği ihaleler sıklıkla açılmaktadır.

İş Kurma

Halihazırda geçerli 1999 sayılı Yatırım Yasası gereğince yerli ve yabancı yatırımcılara eşit muamele yapılmalıdır. Mikro işletmeler (10 ve daha az çalışana sahip, yıllık cirosu 68.571 Dolar ve daha az olan) istisnai olmak üzere, yabancı yatırımcılar ülkede her türde şirket kurabilmektedir. Mikro işletmeler ise Ekonomi Bakanlığı Ulusal Yatırım Ofisine istihdamın artırılmasına yönelik bir plan sunmak zorundadır.

El Salvador Ulusal Yatırım Ofisi (ONI; <http://servicios.minec.gob.sv/oni/maineng.html>) ülkede yatırım yapmak isteyen yabancı şirket ve bireylere "tek pencere" hizmeti vermektedir. İş kurmak için gerekli izinlerin alınması, işçi çalıştırma ve serbest bölgelerde iş yapma ile ilgili prosedürler bu web sitesi aracılığıyla takip edilebilmektedir. Ancak tüm bu işlemlerde yerel bir temsilci, avukat

veya mali müşavir ile çalışılması önerilmektedir. El Salvador Ticaret Yasası'na göre şirket kurmak için asgari kuruluş sermayesi 2000 ABD Dolarıdır. Muhasebe kayıtları İspanyolca dilinde tutulmaktadır. Şirketin yönetim kurulu ve idari personelinin isimlerinin Ticaret Sicili Ofisine bildirilmesi gerekmektedir.

Şirket ve tesislerinin mevzuata uygun şekilde kurulduğuna dair yerel yönetim kaydının İstatistik ve Nüfus Müdürlüğüne (DIGESTYC, <http://www.digestyc.gob.sv>) yapılması ve ticaret sicilinin yerel gazetede yayınlanması ise şirket kuruluşunun diğer aşamalarıdır. İlaç üreten şirketlerin İlaç Müdürlüğünden (*Direccion Nacional de Medicamentos-DNM* www.medicamentos.gob.sv), bankacılık ve sigortacılık şirketlerinin ise Finansal Sistem Müfettişliğinden (*Superintendencia del Sistema Financiero*, <http://www.ssf.gob.sv>) gerekli izinleri alması gerekmektedir. Karayolu, liman, kanalizasyon, madencilik, enerji iletimi, baraj, su, ticari balıkçılık, turizm, gıda işleme, ticari inşaat projeleri için de Çevre ve Doğal Kaynaklar Bakanlığında (MARN, www.marn.gob.sv) çevre izni alınmalıdır.

Ulusal Kayıt Merkezi (CNR-Centro Nacional de Registro) bünyesindeki Ticaret Sicili Ofisinin de "Entegre Sistemler Penceresi" aracılığıyla yatırımcılara bilgi sunulan bir web siteleri (www.cnr.gob.sv) bulunmaktadır. Bu site üzerinden yapılabilen işlemler;

- a) Şirket Kaydı
- b) Kuruluş Sermayesi Kaydı
- c) İlk Kuruluş Kaydı
- d) Gelir Vergisi Kimlik Numarası (NIT) (Maliye Bakanlığı)
- e) Katma Değer Vergisi Kimlik Numarası (IVA) (Maliye Bakanlığı)
- f) Bağlantılı Fatura Kaydı (*Correlativo de facturas*) (Maliye Bakanlığı)
- g) İlk İşveren Kimlik Numarası (NIP) (Sosyal Güvenlik Kurumu)
- h) İşyeri Kaydı (Çalışma Bakanlığı)

TÜRKİYE İLE TİCARET

Türkiye'nin El Salvador ile ticaretinde 2006 yılından bu yana fazla söz konusudur. Ülkeye ihracatımızda 2012 yılından itibaren düzenli artış kaydedilmiştir. 2017 yılında ülkeye ihracatımızda % 357 oranında dikkat çekici bir artış gerçekleşmiştir. 2017 yılında ülkeye ihracatımızda en önemli ürün grubu 16,7 milyon dolarlık ihracat ile demir veya alaşımsız çelikten yarı mamuller (GTİP: 7207) olmuştur. 2018 yılında ülkeye ihracatımız 2017 yılına kıyasla % 31,5 oranında daralmıştır. Ülkeden ithalatta ise aynı dönemde % 2,8 artış söz konusudur.

Türkiye - El Salvador Dış Ticaret Değerleri (1000 ABD Doları)

Yıl	İhracat	İthalat	Hacim	Denge
2005	1.555	2.945	4.500	-1.390
2006	2.205	259	2.464	1.946
2007	1.350	405	1.755	944
2008	1.918	476	2.394	1.441
2009	5.031	355	5.386	4.676
2010	2.105	384	2.489	1.721
2011	772	615	1.387	157
2012	2.018	455	2.473	1.563
2013	3.177	476	3.653	2.700
2014	2.070	512	2.581	1.558
2015	4.433	1.275	5.708	3.158
2016	5.623	5.017	10.640	606
2017	25.694	3.868	29.562	21.826
2018	17.601	3.977	21.578	13.624
2018 (Ocak-Haziran)	10.569	1.084	11.653	9.485
2019 (Ocak- Haziran)	6.916	860	7.776	6.056

Kaynak: TÜİK

İŞADAMLARININ PAZARDA DİKKAT ETMESİ GEREKEN HUSUSLAR

Ticareti Etkileyen Kültürel Faktörler

El Salvador'da iş görüşmelerine takım elbise ve kravatla iştirak etmek kabul görmektedir. İlk toplantıda görüşmeye başlamadan önce el sıkışma ve kartvizit değişimi standart bir prosedürdür. Bu yüzden görüşme esnasında mutlaka kartvizit bulundurmak, mümkünse kartın bir yüzünü İspanyolca dilinde hazırlamak faydalı olabilir.

İş görüşmelerinin kahvaltısı (saat 7:30'da başlar) veya yemek eşliğinde 2-3 saatlik bir zaman diliminde gerçekleştirilmesi sıklıkla tercih edilmektedir. Öğle yemekleri 12:30-13:00, akşam yemekleri ise 19:00-21:00 saatlerinde yenmektedir. Görüşmelerde İspanyolca dilini konuşabilen bir tercüman bulundurulması tavsiye edilmektedir. El Salvadorlu işadamları iş ilişkilerinde diğer Latin Amerika ülkelerinde olduğu gibi tanıma ve güvene önem vermektedir. İlk görüşmede isim ile hitap edilmemesi önerilir. Kişinin soyadının yanına Licenciado (üniversite mezunu), Ingeniero (mühendis) veya Doctor (tıp mezunları ve avukatlar için) gibi unvanlar eklenmesi yaygındır.

Resmi Tatiller ve Çalışma Saatleri

El Salvador'da saat özel sektörde çalışma saatleri genellikle 8:00-17:30, kamuda ise 7:30-15:30 saatleri arasındadır. Resmi tatil günleri; 1 Ocak Yılbaşı, 30 Mart-3 Nisan Kutsal Hafta (Semana Santa), 1 Mayıs İşçi Bayramı, 17 Haziran Babalar Günü, 3-6 Ağustos San Salvador Bayramı (Agostinos), 15 Eylül Bağımsızlık Günü, 2 Kasım Azizler Günü (Día de Difuntos) ve 25 Aralık Noel'dir. Kutsal Hafta ve San Salvador Bayramlarında ve Noel-Yılbaşı arasında resmi kurumlar tüm hafta boyunca kapalıdır. Ayrıca 15 Aralık'tan Ocak ayının ilk hafta sonuna kadar birçok ofis kapalı olacağından, iş görüşmeleri için bu tarihlerin tercih edilmemesi gerekir.

Pasaport ve Vize İşlemleri

Umuma Mahsus, Hizmet, Hususi ve Diplomatik Pasaport hamilleri El Salvador'a yapacakları 90 güne kadar ikamet süreli seyahatlerinde vizeden muaftr. El Salvador Berlin Büyükelçiliği ülkemize akreditedir ve ülkenin İstanbul'da Fahri Konsoloslugu bulunmaktadır.

El Salvador Berlin Büyükelçiliği (Türkiye'ye Akreditedir)

Tel : 49-30 206 4660

Faks : 49-30 22 48 82 44

Haberleşme

El Salvador'un uluslararası telefon kodu 503'tür. Dünyanın birçok ülkesine roaming servisi ile direkt arama ve faks hizmeti mevcuttur. Tigo, Movistar, Claro ve Digicel ülkedeki başlıca mobil telefon operatörleridir. Ülkenin büyük kısmına GSM ve 3G hizmeti verilebilmektedir. DHL, Federal Express ve UPS gibi birçok firma kargo taşımacılığı hizmeti sunmaktadır. Elektrik prizleri ABD'deki ile aynıdır (110-120 volt).

Sağlık

Ahuachapán, La Unión, ve Santa Ana vilayetlerinin kırsal kesimlerinde deng humması ve sıtma vakaları görülebilmektedir. Bu bölgelere gidecek kişilerin bu riske karşı tedbirli olması gerekir.

Bunun dışında şişelenmiş içme suları tüketilmeli, bakteri taşıma riski yüksek çiğ yiyeceklerden ve salatalardan uzak durulması, sıcak ve soğuk yemeklerin saklama koşullarına dikkat edilerek tüketilmesi tavsiye edilmektedir.

Güvenlik

El Salvador'da suç oranları son yıllarda azalmakla birlikte, hala yüksektir. Hırsızlık ihtimaline karşı her zaman dikkatli ve tedbirli olunması, geç vakitlerde sokaklarda yalnız yürünmemesi, ulaşımda otellerin shuttle servisleri ile taksimetrelili taksilerin kullanılması tavsiye edilmektedir.

Para Kullanımı

El Salvador'un resmi para birimi ABD Doları'dır. Pek çok AVM, mağaza ve restoranda kredi kartları (Visa, Master Card ve American Express) kimlik gösterilerek kullanılabilir. AVM, otel ve benzin istasyonlarındaki marketler, süpermarketler ve bankalarda ATM makineleri bulunmaktadır. Alışverişlerin çoğu %13 oranında KDV'ye tabidir. Restoranların yemek faturalarına çoğunlukla %10 oranında bahşiş dahildir.

İklim

El Salvador'un iklim koşulları yıl boyu sıcak, Aralık ve Ocak aylarında ise hafif serindir. Tropik iklimin hakim olduğu ülkede Mayıs-Ekim ayları yağışlıdır.